

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про
адміністративні правопорушення щодо відповідальності за незаконне
ввезення/вивезення тварин, порушення правил утримання та
поводження з тваринами, використання тварин у видовищних
заходах, їх вилучення тощо»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроєкту

На сьогодні, на превеликий жаль, в Україні найбільш недосконалі закони про захист тварин в Європі. За останні два роки Верховна Рада України не прийняла жодного законопроєкту щодо захисту тварин, незважаючи на те, що розроблені та подані десяток законопроєктів.

Заборона на експлуатацію тварин, в тому числі їх використання у видовищних заходах вже давно є соціально значущим запитом суспільства. Численні петиції із закликами заборонити використання тварин у цирках, контактних зоопарках, пересувних звіринцях, дельфінаріях, спорті, для організації дозвілля, фотопослуг з тваринами тощо, а також публічні заходи (мітинги) на підтримку захисту прав тварин показали нагальну потребу у забороні використання тварин у видовищних заходах та покаранні за такі порушення.

У Верховній Раді знаходяться на розгляді декілька законопроєктів, в тому числі: «Про внесення змін до деяких Законів України щодо захисту морських ссавців і чужорідних видів акул» № 5366 та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо заборони використання тварин у цирку та інших незаконних видовищних заходах із залученням тварин» № 5406 та інші.

Функціонування заборон, встановлених правовими нормами, можливе тільки при наявності правових механізмів, що передбачають реальні покарання за їх порушення. У зв'язку з цим пропонується внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині відповідальності за незаконне ввезення/вивезення тварин, порушення правил утримання та поведження з тваринами, використання тварин у видовищних заходах, їх вилучення тощо.

Крім того, що вкрай важливо, пропонується врегулювати механізм вилучення об'єктів тваринного світу з подальшою їх передачею в Центри порятунку і реабілітації диких тварин, притулки для тварин (домашніх тварин) або випуск тварин на волю.

Водночас, Законом України «Про захист тварин від жорстокого поводження» забороняється вчиняти певні дії по відношенню до тварин, однак досі не встановлена відповідальність за порушення деяких норм даного законопроєкту та інших законопроєктів щодо тварин.

Безкаранність та не притягнення осіб до відповідальності за знущання над тваринами є неприпустимим явищем в будь-якому суспільстві і держава має дбати про захист тварин.

Незважаючи на наявність у Кримінальному кодексі ст. 299, яка передбачає відповідальність у вигляді арешту, обмеження чи позбавлення волі, на сьогоднішній день кількість вироків за вказаною статтею є мізерною у порівнянні з

виявленими фактами жорстокого поводження з тваринами. А покарання за злочини по відношенню до тварин у вигляді штрафів або взагалі відсутні, або є мізерними. Більшість випадків знущання над тваринами залишаються без покарання.

Як приклад безкарності - діяльність комунальних закладів, таких як: КП «Центр поводження з тваринами» м.Харків, КП «Муніципальний центр екологічної безпеки» м. Одеса, КП «Щасливі тварини» м. Маріуполь, приватний притулок для тварин «Сіріус» у с. Федорівка, Київська обл. та інші, які просто жахають своєю діяльністю – замість відлову, стерилізації та лікування тварин, їх просто вбивають, морять голодом, посилаючись начебто на брак коштів тощо.

Питання, чи раціонально використовуються кошти такими закладами чи ні – риторичне.

А тому, завданням держави є забезпечення захисту не тільки людей, але і тварин від будь-яких посягань на їх життя та здоров'я.

Питання жорстокого поводження з тваринами для великої частини населення нашої держави стає все більш актуальним і важливим.

Суспільство все частіше вимагає посилити відповідальність за жорстоке поводження з тваринами, удосконалити законодавство у частині жорстокого поводження з тваринами та посилити відповідальність як фізичних осіб так посадових осіб закладів, в яких утримуються тварини.

2. Цілі і завдання прийняття законопроекту

Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині встановлення відповідальності за незаконне ввезення/вивезення тварин, порушення правил утримання та поводження з тваринами, використання у видовищних заходах, їх вилучення тощо» нарешті дозволить створити чітку правову систему, при якій за порушення Законів України буде забезпечено адміністративне стягнення. Підвищення штрафів має на меті виховання правопорушника з метою додержання чинного законодавства України, поваги до правил суспільного співжиття, запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами, а також відшкодування збитків за заподіяну шкоду.

3. Загальна характеристика і основні завдання законопроекту

Законопроектом пропонується внести зміни до КУпАП:

1. У статті 88 пропонується за незаконне вивезення з України або ввезення на її територію об'єктів тваринного і рослинного світу (контрабанду) збільшити штраф від 13600 до 17000 грн і на посадових осіб - від 34000 до 68000 грн.

Довідково: Ще у 1996 році Україна ратифікувала Бернську Конвенцію про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (далі – Бернська конференція). Мета конвенції полягає у збереженні дикої флори та фауни та їхніх природних місцеперебувань.

Однак, не зважаючи на те, що дотримання положень міжнародних конвенцій є обов'язковим для всіх держав (сторін), що підписали їх, в Україні вже більше 10 років араби ловлять та вивозять з України в арабські країни десятки тисяч диких співочих птахів - щигликів, синичок, чечіток, чижів, снігурів та інших.

Протягом 3-х останніх років екологи активно намагаються зупинити ці злочини та припинити контрабанду (вивезення) пташок. Пташок, за даними екологів, вивозять з України з жовтня по березень кожен рік по 2-3 партії по 10 тисяч на тиждень.

3 березня 2021 року представники екологічної інспекції вкотре затримали арабів, які везли пташок з Херсонської області у рейсовому автобусі в ящиках. У результаті громадянина Сирії затримали у Києві, коли той забирав вантаж.

Щигликів, синичок, чечіток, снігурів, чижів та інших птахів везуть у країни Близького Сходу — в Ліван, Оман, Катар, Йорданію, Кувейт, Лівію та Об'єднані Арабські.

За вчинення правопорушень щодо видів, занесених до Червоної книги України або охорона і використання яких регулюється відповідними міжнародними договорами України, збільшити штрафи від 36000 до 68000 грн і на посадових осіб - від 85000 до 119000 грн.

Крім того, пропонується в обов'язковому порядку конфісковувати ці об'єкти, не залишаючи їх у винних осіб.

2. У статті 88¹:

- за порушення порядку придбання, збуту чи розповсюдження об'єктів тваринного або рослинного світу (торгівлю) пропонується збільшити штрафи від 10200 до 13600 грн;

- за порушення порядку придбання, збуту чи розповсюдження об'єктів тваринного або рослинного світу, які перебували в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, занесених до Червоної книги України, або які охороняються відповідно до міжнародних договорів України, пропонується збільшити штрафи від 17000 до 51000 грн. Також пропонується в обов'язковому порядку конфісковувати об'єкти тваринного або рослинного світу.

- за порушення правил утримання диких тварин у неволі або в напіввільних умовах, пропонується накладання штрафу від 85000 до 136000 грн з конфіскацією об'єктів тваринного або рослинного світу.

3. Пропонується включити нову статтю: 88³ «Порушення заборони, встановленої законодавством, на використання тварин у видовищних заходах із залученням тварин (у цирках, контактних зоопарках, пересувних звіринцях, дельфінаріях, спорті, для організації дозвілля, фотопослуг тощо)», якою нарешті пропонується передбачити покарання у вигляді накладання штрафів, за порушення вищезазначених заборон, на посадових осіб підприємств, установ і організацій, незалежно від форми власності, та громадян - суб'єктів підприємницької діяльності - від 85000 до 136000 грн з конфіскацією об'єктів тваринного світу. За повторне вчинення даних правопорушень, штраф від 170000 до 221000 грн з конфіскацією об'єктів тваринного світу.

4. У статті 89, за жорстоке поводження з тваринами пропонується встановити штрафи від 8500 до 11900 грн. За повторне вчинення правопорушень, штраф 13600 до 17000 грн.

Також встановлюється штраф за порушення правил поводження та утримання тварин у притулках на посадових осіб у розмірі від 85000 до 136000 грн та/або заборона займатися певною діяльністю. Таке покарання обумовлене нагальною потребою з метою захисту тварин від знущання. Найпоширеніші форми зловживань над тваринами з боку посадових осіб притулків: жахливі умови утримання, неналежне ветеринарне обслуговування, тварини голодні, безпідставна евтаназія (умертвіння) тварин, тощо.

За насильницькі дії стосовно тварин, спрямовані на задоволення статевої пристрасті - штраф від 51000 до 102000 грн з конфіскацією тварини.

5. У статті 154, за порушення правил тримання собак і котів, пропонується встановити штраф на громадян від 850 до 1700 грн або попередження. На посадових осіб попередження або накладення штрафу від 1700 до 5100 грн.

У разі, якщо була заподіяна шкода здоров'ю людей, їх майну чи тваринам, та за повторне вчинення правопорушення: штраф від 17000 до 51000 грн з конфіскацією тварин і на посадових осіб - від 51000 до 85000 грн.

6. Стаття 265 доповнюється нормами про вилучення об'єктів тваринного та рослинного світу, а також обов'язковість їх передачі до спеціальних закладів і складання відповідних протоколів.

4. Стан нормативно-правової бази в даній сфері правового регулювання

Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження», Закон України «Про тваринний світ».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту Закону не потребує додаткових видатків із Державного бюджету України чи місцевих бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Закону

Прийняття проекту Закону має захистити тварин від жорстокого поводження та, нарешті, встановить справедливую адміністративну відповідальність у вигляді штрафів за: використання тварин у видовищних заходах; незаконне вивезення з України та ввезення в Україну тваринного і рослинного світу (контрабанда); незаконне переміщення і торгівлю тваринами; порушення порядку придбання та збуту об'єктів тваринного і рослинного світу; порушення правил поводження та утримання тварин.

Народні депутати України

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: СКОРОХОД АННА КОСТЯНТИНІВНА

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000E9A34D00EB983702

Дійсний до: 20.04.2022 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 299д9/1-2021/203672 від 22.06.2021

